

Ministerie van Defensie

UITVOERINGSAGENDA ENERGIE EN DUURZAAMHEID 2025

WAAROM?

Vanwege de toenemende dreigingen werken we aan geloofwaardige afschrikking en verdediging. Een groeiende, flexibele organisatie heeft te maken met een veranderende energiebehoefte. Energie en grondstoffen zijn geopolitieke machtsmiddelen. Betrouwbare energie om te kunnen varen, vliegen en rijden alsmede energie voor vastgoed, kampementen en IT is essentieel voor operationele inzet. Daarnaast kan het hergebruik en additieve productie bijdragen aan een autonome militaire operatie.

Defensie focust op **energiezekerheid** en **autonoom voortzettingsvermogen**. Defensie blijft bijdragen aan de bestaande nationale klimaat- en duurzaamheidsopgaven, conform de Uitvoeringsagenda Duurzaamheid 2023, met een sterkere verbinding aan de gevechtskracht, waarbij de hoofdtaken van Defensie leidend zijn.

THEMA

ACTIES

DOELEN

ENERGIEZEKERHEID *'mission critical'*

- Kennis opbouwen over energieopslag en alternatieve energiebronnen
- Diversifiëren van energiebronnen en zelf opwekken (o.a. via Zon-op-Dak, Opwek Energie Rijksgronden, geothermie en vergisting)
- Verkenning toepassing microreactoren
- Energiebesparing door renovatie en energie-efficiëntie vastgoed
- Duurzame brandstoffen stapsgewijs bijmengen voor varen, vliegen en rijden
- Diversifiëren brandstofmix, o.a. met (groene) methanol en synthetische brandstoffen
- Roadmap energiezekerheid opstellen

- 30% duurzame brandstof per brandstofsoort in 2030
- Binnen vier jaar ten minste vijf defensieobjecten langdurig onafhankelijk van elektriciteitsnet

AUTONOOM VOORTZETTINGS- VERMOGEN

- Inzicht vergroten in welke grondstoffen en halffabricaten kritisch zijn voor het leveren van gevechtskracht
- Tegengaan van verspilling en het terugwinnen van belangrijke grondstoffen en componenten
- Inzetten op Europees inkopen en optimalisatie voor lokaal onderhoud
- Hergebruik van onderdelen stimuleren
- Ontwikkelen van nieuwe test- en ontwikkellocaties voor grondstoffen en halffabricaten

- Kwetsbare afhankelijkheden verminderen
- Voorraad- en materieel-beheer optimaliseren i.r.t. kritische grondstoffen en halffabricaten

BEDRIJFSVOERING

- Inzetten op halvering uitstoot van zakelijke mobiliteit in 2030, stimuleren duurzaam reisgedrag, o.a. vlieguren en woon-werkverkeer
- Civiele voertuigen vervangen door zero-emissie voertuigen, mits passend binnen operationele context
- CO2-prestatieladder verder implementeren

- Halvering CO2-uitstoot 2030 zakelijke mobiliteit

WERKWIJZE

Monitoren en sturen op doelstellingen

KPI's voor CO2-uitstoot, brandstoffen, energie en autonoom voortzettingsvermogen

Roadmap energietransitie operationeel materieel

Innovatie en samenwerking

Inzetten op bewustwording en gedrag

Versterken van rijksbrede initiatieven

Verduurzaming inkoopproces